

ปัญหาการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ในมหาวิทยาลัยของรัฐ¹

ปวโรจน์ แสงตะวัน²

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหาการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในมหาวิทยาลัยของรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยว และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการให้ความยินยอม วิธีการให้ความยินยอม รูปแบบของแบบฟอร์มที่ใช้ในการขอความยินยอม และปัญหาความซ้ำซ้อนของฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ในปัจจุบันเทคโนโลยีได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้นในทุก ๆ วัน ทำให้กฎหมายต้องพัฒนาตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้านการสื่อสารในสิ่งที่เรียกว่าอินเทอร์เน็ต ได้ทำให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงข้อมูลสิ่งต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายดาย เพราะหากต้องการค้นหาสิ่งใดก็เพียงแค่เปิดอินเทอร์เน็ตแล้วค้นหาสิ่งที่เราต้องการก็สามารถพบสิ่งดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่กว่าจะทราบข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นั้นต้องใช้เวลาาน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเมื่อการเข้าถึงข้อมูลเป็นเรื่องง่าย ข้อมูลก็อาจเกิดการรั่วไหลได้ง่ายเช่นกัน ซึ่งข้อมูลที่สามารถสืบค้นนั้นมีมากมายหลายชนิด และหนึ่งในข้อมูลที่สำคัญในปัจจุบันที่เป็นที่ต้องการของผู้คนจำนวนมาก และเป็นข้อมูลที่มีค่ามากถึงขนาดที่มีกฎหมายออกมาให้ความคุ้มครอง นั่นก็คือข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล ถือเป็นหนึ่งในข้อมูลที่สำคัญมากในปัจจุบัน เพราะเป็นข้อมูลที่สามารถบอกถึงรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบุคคลนั้น และทำให้ทราบถึงประวัติ ชีวิต ความเป็นอยู่ของบุคคลนั้นได้ ประกอบกับในปัจจุบันที่เทคโนโลยีก้าวหน้า ทำให้การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างง่ายดาย อีกทั้งในการเข้าใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ก็มีการให้ยืนยันการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไว้ในฐานข้อมูล และนำข้อมูลดังกล่าวกลับมาประมวลอีกครั้งเมื่อมีการเรียกใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จึงเห็นได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลของเรานั้นได้ถูกเก็บไว้ในหลายฐานข้อมูล เพราะเมื่อไรก็ตามที่มีการยินยอมให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ ข้อมูลส่วนบุคคลของเราก็จะถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ขอความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลทันที ดังนั้นก่อนที่จะมีการให้ความยินยอมให้มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล เราก็ควรจะพิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อนว่าควรจะยินยอมให้มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของตนไว้หรือไม่

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี วงษ์วิชิต และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาศรี บัวสวรรค์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตนเชื้อสกุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการยินยอม จะต้องพิจารณาก่อนว่าการให้ความยินยอมดังกล่าว ถือเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรมหรือไม่ เพราะหากเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรมแล้ว บุคคลที่หย่อนความสามารถจะสามารถทำได้ด้วยตนเองหรือไม่ เพราะหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ได้บัญญัติข้อห้ามการทำนิติกรรมของบุคคลผู้หย่อนความสามารถไว้ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้น โดยบุคคลที่หย่อนความสามารถนั้นได้แก่ ผู้เยาว์ ผู้ไร้ความสามารถ และผู้เสมือนไร้ความสามารถ แต่ในกรณีนี้จะขอลำดับถึงเฉพาะในส่วนของผู้เยาว์ ซึ่งคำว่าผู้เยาว์ได้มีการให้คำนิยามความหมายที่เหมือนกันคือหมายถึง บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่คำว่าผู้เยาว์แตกต่างจากคำว่าเด็กตามที่บัญญัติไว้ในบทกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นว่าโดยแท้จริงแล้วเจตนาของกฎหมายฉบับนี้มุ่งคุ้มครองผู้เยาว์ หรือมุ่งคุ้มครองเด็กกันแน่ เพราะก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายที่แตกต่างกัน อีกทั้งเมื่อผู้เยาว์หรือเด็ก เข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัย จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน เนื่องจากในบางครั้งผู้เยาว์เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ สามารถคิดและตัดสินใจเองในการกระทำการบางอย่างได้ หากผู้เยาว์หรือเด็กคนดังกล่าวประสงค์ที่จะให้ความยินยอมด้วยตนเอง โดยที่ไม่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อนจะสามารถทำได้หรือไม่ และจะมีผลเป็นประการใด นอกจากนี้เมื่อกล่าวถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยแล้ว ข้อมูลส่วนบุคคลที่มหาวิทยาลัยได้จัดเก็บไว้ก่อนที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะสามารถใช้บังคับได้ต่อไปหรือไม่ และหากใช้ได้จะสามารถใช้ได้เพียงใด ซึ่งหากจะให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลมก็พอสามารถทำได้ แต่กฎหมายดังกล่าวเป็นบทกฎหมายทั่วไป ซึ่งหากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นกฎหมายเฉพาะสามารถกำหนดกฎเกณฑ์ของตัวเองไว้ได้น่าจะเป็นการดีกว่าการยืมบทบัญญัติของกฎหมายอื่นมาใช้บังคับโดยอนุโลม และเป็นการป้องกันปัญหาการตีความกฎหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อีกด้วย

ก่อนที่จะมีการให้ความยินยอมในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องพิจารณาถึงรายละเอียดในแบบฟอร์มขอความยินยอมในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลก่อนว่าสมควรที่จะให้ความยินยอมหรือไม่ จึงเกิดปัญหาตามมาว่ารูปแบบของข้อความในการให้ความยินยอมนั้นควรจะเป็นเช่นไร หากมีเงื่อนไขที่เป็นการเอาเปรียบเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเกินไปเงื่อนไขดังกล่าวจะสามารถใช้บังคับต่อไปได้หรือไม่ และหากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ความยินยอม การแสดงเจตนาให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำได้โดยวิธีใดบ้าง ต้องทำโดยชัดแจ้งเท่านั้นหรือไม่หรือสามารถแสดงเจตนาโดยปริยายหรือรวมถึงการแสดงเจตนาโดยการนิ่งด้วยได้ และเมื่อมีการให้ความยินยอมในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก็จะนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล ซึ่งฐานข้อมูลที่ดีควรมีเพียงฐานเดียวเพราะสามารถควบคุมได้ง่าย และสามารถรักษาความปลอดภัยได้ง่าย แต่ปัญหาอาจเกิดขึ้นเมื่อมหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลหลายฐาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของฐานข้อมูล และเมื่อมีการดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลที่แตกต่างกันมาใช้ก็อาจทำให้เกิดการรั่วไหลของข้อมูลได้เนื่องจากแต่ละฐานมีระดับการรักษาความปลอดภัยที่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่าไม่มีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับ

ฐานข้อมูล และสภาพบังคับของการฝ่าฝืนการไม่จัดให้มีฐานข้อมูลตามจำนวนที่กำหนดไว้ จึงเห็นว่าในส่วนนี้เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขต่อไปเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า บทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่เพิ่งได้มีการบังคับใช้ขึ้นมาเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ มีประเด็นปัญหาซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ โดยมีประเด็นที่สมควรพิจารณา สรุปได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ปัญหาการให้ความยินยอมกรณีที่นักศึกษายังเป็นผู้เยาว์ ปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้ความยินยอม จะต้องพิจารณาก่อนว่าการให้ความยินยอมดังกล่าวถือเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรมหรือไม่ เพราะหากเป็นการแสดงเจตนาทำนิติกรรมแล้ว บุคคลที่หย่อนความสามารถจะสามารถทำได้ด้วยตนเองหรือไม่ เพราะหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติข้อห้ามการทำนิติกรรมของบุคคลผู้หย่อนความสามารถไว้แล้วแต่จะเข้าข้อยกเว้น โดยบุคคลผู้หย่อนความสามารถนั้นได้แก่ผู้เยาว์ ผู้ไร้ความสามารถ และผู้เสมือนไร้ความสามารถ แต่ในกรณีนี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะในส่วนของผู้เยาว์ ซึ่งคำว่าผู้เยาว์ได้มีการให้คำนิยามความหมายที่เหมือนกันคือหมายถึงบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่คำว่าผู้เยาว์แตกต่างจากคำว่าเด็กตามที่บัญญัติไว้ในบทกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาขึ้นว่าโดยแท้จริงแล้วเจตนาของกฎหมายฉบับนี้มุ่งคุ้มครองผู้เยาว์หรือมุ่งคุ้มครองเด็กกันแน่ เพราะก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายที่แตกต่างกัน อีกทั้งเมื่อผู้เยาว์หรือเด็กเข้ารับการศึกษานในมหาวิทยาลัย จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน เนื่องจากในบางครั้งผู้เยาว์เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ สามารถคิดและตัดสินใจเองในการกระทำการบางอย่างได้ หากผู้เยาว์หรือเด็กคนดังกล่าวประสงค์ที่จะให้ความยินยอมด้วยตนเอง โดยที่ไม่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อนจะสามารถทำได้หรือไม่ และจะมีผลเป็นประการใด

ประเด็นที่สอง ปัญหาการให้ความยินยอมกรณีข้อมูลส่วนบุคคลที่มหาวิทยาลัยจัดเก็บไว้ก่อนที่พระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะใช้บังคับ การที่บุคคลใดจะให้ความยินยอมในการทำสิ่งใด ๆ นั้นโดยหลักแล้วจะต้องมีการให้ความยินยอมก่อน หรือขณะที่จะมีการทำสิ่งนั้น ๆ แต่มีบางกรณีที่การให้ความยินยอมได้กระทำลงภายหลังจากที่ได้มีการทำสิ่งนั้น ๆ แต่ทั้งนี้การให้ความยินยอมดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี เพราะหากเป็นการขัดต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วกฎหมายก็จะไม่คุ้มครองถึงการให้ความยินยอมนั้น ๆ ทั้งนี้การให้ความยินยอมบางอย่างได้มีการกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะ ซึ่งรวมถึงการให้ความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความยินยอมในการจัดเก็บ ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ โดยการให้ความยินยอมดังกล่าวจะต้องเป็นการให้ความยินยอมในภายหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้บังคับแล้วเท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้มีการให้ความยินยอมในการจัดเก็บ ใช้ และเปิดเผยไว้ก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะใช้บังคับนั้น จะมีผลอย่างไร สามารถใช้บังคับต่อไปได้หรือไม่ หรือจำเป็นต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใหม่อีกครั้ง

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้กำหนดเรื่องการแสดงเจตนาให้การกระทำในอดีตของตนมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายไว้ในเรื่องของการบอกล้างหรือให้สัตยาบันแก่นิติกรรมอันเป็นโมฆียะกรรม ซึ่งทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่กระทบถึงสิทธิของผู้แสดงเจตนาหรือผู้อยู่ในอำนาจปกครองของผู้แสดงเจตนา นั้น โดยการจะให้มีผลในทางกฎหมายย่อมขึ้นอยู่กับว่าผู้แสดงเจตนา หรือผู้ปกครองของผู้ที่อยู่ในอำนาจปกครองอันได้ทำนิติกรรมอันเป็นโมฆียะกรรมนั้น ประสงค์จะให้การนั้นมีผลตามกฎหมายต่อไปหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณียินยอมให้มีการนำข้อมูลไปใช้ก็ย่อมขึ้นอยู่กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเช่นกันว่าประสงค์จะให้ผลเป็นอย่างไร ต้องการจะให้มีการนำข้อมูลนั้นไปใช้ต่อไปหรือไม่ เพราะหากเจ้าของข้อมูลไม่ประสงค์จะให้มีการนำข้อมูลนั้นไปใช้กฎหมายก็ต้องให้ความคุ้มครองและให้อำนาจแก่เจ้าของข้อมูลในการยุติการนำข้อมูลส่วนบุคคลของตนไปใช้ อีกทั้งในส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ได้มีบทเฉพาะกาลกำหนดในกรณีของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะใช้บังคับโดยกำหนดไว้ในมาตรา 95 ว่าให้ใช้บังคับต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม

ประเด็นที่สาม ปัญหาเรื่องความขัดแย้งในการให้ความยินยอม และแบบฟอร์มในการขอความยินยอมของมหาวิทยาลัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล การให้ความยินยอมหมายถึงการแสดงเจตนาของผู้เสียหายหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายที่จะยินยอมให้ผู้อื่นมาก่อให้เกิดความเสียหาย โดยจงใจปล่อยให้เหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นโดยไม่ขัดขวางทั้งที่สามารถขัดขวางได้ เป็นการแสดงความประสงค์ที่จะให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น และถือเป็นหนึ่งในหลักเกณฑ์สำคัญที่ทำให้การกระทำใดก็ตามที่ทาลงแก่ผู้ให้ความยินยอมนั้นไม่เป็นการผิดกฎหมาย แต่การให้ความยินยอมดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยการให้ความยินยอมในทางกฎหมายถือเป็นการแสดงเจตนาประการหนึ่ง ซึ่งการแสดงเจตนา นั้นจะต้องอยู่ภายใต้หลักการที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ว่าการแสดงเจตนา นั้นจะเป็นการแสดงเจตนาในทางแพ่งหรือทางปกครองก็ตาม และต้องพิจารณาควบคู่กับหลักในเรื่องนิติกรรมด้วย เนื่องจากการแสดงเจตนาให้ความยินยอมในบางครั้งเป็นนิติกรรมที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายเช่นกัน จึงต้องนำกฎหมายที่บัญญัติถึงเรื่องนิติกรรมนั้นมาใช้ประกอบด้วย

ในกรณีของการให้ความยินยอมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ด้วยบทกฎหมายไม่ได้กำหนดถึงเรื่องของการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ แต่กำหนดไว้เฉพาะในเรื่องของการขอความยินยอมเท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาว่าการให้ความยินยอม นั้นสามารถกระทำได้โดยวิธีใดบ้าง หากมีการให้ความยินยอมโดยขัดแย้งเช่นนี้คงไม่มีปัญหาอย่างแน่นอนเพราะเป็นการแสดงออกซึ่งความประสงค์ของเจ้าของข้อมูลโดยขัดแย้ง แต่หากมีกรณีที่มีการให้ความยินยอมโดยปริยายหรือโดยการนิ่ง จะถือว่าเป็นการให้ความยินยอมตามกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมและการแสดงเจตนาแล้วเห็นว่าการให้ความยินยอมโดยปริยายนั้นมิได้ แต่มิได้เท่าที่ไม่เป็นการทำให้เจ้าของ

ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเสียสิทธิ กล่าวคือเงื่อนไขในการขอความยินยอมข้อใดที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ก็จะไม่ส่งผลใช้บังคับจนกว่าเจ้าของข้อมูลจะได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง

และก่อนที่จะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้นั้น การตัดสินใจที่สำคัญในการให้ความยินยอมก็จะต้องไม่พ้นการพิจารณาจากแบบฟอร์มในการขอความยินยอมที่ได้กำหนดเงื่อนไข วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ ซึ่งหากสิ่งที่กำหนดไว้ดังกล่าวเป็นการเสี่ยงต่อการที่จะเกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก็อาจไม่ให้ความยินยอมในการนั้นได้ แต่หากสิ่งที่กำหนดไว้ไม่เป็นการเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น กรณีของบุคลากรที่ยินยอมให้มหาวิทยาลัยนำข้อมูลส่วนบุคคลของตนไปใช้ในการอนุมัติสิทธิเงินกู้สวัสดิการพนักงานมหาวิทยาลัย เช่นนี้ย่อมเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการขออนุมัติเงินกู้ เป็นต้น และหากในแบบฟอร์มการขอความยินยอมได้ระบุสิทธิพิเศษแก่เจ้าของข้อมูลเมื่อให้ความยินยอมก็จะทำให้เจ้าของข้อมูลตัดสินใจที่จะให้ความยินยอมได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของกฎหมายอื่น ๆ ประกอบกับตัวบทในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 แล้วเห็นว่ากฎหมายไม่ได้เคร่งถึงขนาดให้การขอความยินยอมดังกล่าวเป็นแบบของการขอความยินยอม ที่จะนำบทบัญญัติในเรื่องแบบของนิติกรรมมาใช้บังคับ และไม่ว่าการขอความยินยอมจะได้ทำลงโดยวิธีใด หากทำให้เจ้าของข้อมูลได้ทราบถึงข้อความในแบบฟอร์มดังกล่าวก็ถือว่าสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว และในส่วนของการขอความยินยอมนั้นกฎหมายได้เปิดช่องให้มีการขอความยินยอมด้วยวิธีอื่นนอกจากเป็นหนังสือ หรือโดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ซึ่งอาจหมายถึงรวมถึงการขอความยินยอมด้วยวาจา และในกรณีของการให้ความยินยอมก็ไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เช่นเดียวกันว่า จะต้องให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสามารถให้ความยินยอมด้วยวาจาได้ และในส่วนจากรูปแบบของข้อความในแบบฟอร์มขอความยินยอมไม่ได้มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องมีข้อความว่าอย่างไร เพราะการขอความยินยอมย่อมแตกต่างกันออกไปตามแต่วัตถุประสงค์ของผู้ขอความยินยอม จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดรูปแบบที่ตายตัว แต่ให้กำหนดข้อความที่ไม่เป็นการเอาเปรียบผู้ให้ความยินยอมจนเกินไป

ประเด็นสุดท้าย ประเด็นปัญหาความซ้ำซ้อนของฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลภายหลังจากการที่มีการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ฐานข้อมูลถือเป็นหนึ่งในสิ่งที่สำคัญที่เกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลภายหลังจากการที่มีการให้ความยินยอมในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว โดยข้อมูลส่วนบุคคลทุกอย่างจะเก็บรวบรวมไว้ในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย โดยมีมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามความหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นผู้ดูแลฐานข้อมูลดังกล่าว และเป็นผู้ออกมาตรการ กฎเกณฑ์ หรือระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการประมวลผลจากฐานข้อมูลดังกล่าว ทำให้การปฏิบัติการเกี่ยวกับการประมวลผลจากฐานข้อมูล

ขึ้นอยู่กับมาตรการ กฎเกณฑ์ หรือระเบียบที่ทางมหาวิทยาลัยออกมา ดังนั้นความปลอดภัยของข้อมูลจะมียากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับแนวทางการปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ในทางทฤษฎีอาจมองว่าความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลมีมากเพียงพอแล้ว แต่ในทางปฏิบัติกลับพบปัญหาเนื่องจากฐานข้อมูลในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในมหาวิทยาลัยนั้นมีหลายฐานทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของฐานข้อมูล และแต่ละฐานข้อมูลก็มีระดับการดูแลรักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน ดังนั้นในบางฐานอาจมีการดูแลในระดับที่ต่ำกว่าในส่วนนี้เมื่อมีการดึงข้อมูลไปใช้ก็อาจทำให้เกิดการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ และอาจทำให้เกิดการฟ้องร้องบังคับคดีกันตามมาในภายหลังได้ จึงเห็นควรกำหนดให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องฐานข้อมูลขึ้น โดยเป็นบทบังคับให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตาม และกำหนดสภาพบังคับหรือบทลงโทษในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ปัญหาการให้ความยินยอมกรณีที่นักศึกษายังเป็นผู้เยาว์ ผู้ศึกษาเห็นว่าในบทบัญญัติมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ควรนำผลของการให้ความยินยอมที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาระบุไว้ในตัวบทกฎหมายด้วยจึงจะทำให้ตัวบทมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา 20 ดังกล่าวได้ร่างขึ้นโดยเทียบเคียงจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงควรนำผลของการที่ผู้เยาว์ทำนิติกรรมโดยไม่ได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมคือนิติกรรมนั้นตกเป็นโมฆียะ มาบัญญัติไว้ในบทบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย โดยให้เพิ่มความในบทบัญญัติมาตรา 20 โดยเพิ่มวรรคที่ห้าขึ้นมาและบัญญัติว่า “การให้ความยินยอมใดที่เป็นการฝ่าฝืนความในมาตรานี้ ให้ตกเป็นโมฆียะ” เช่นนี้ตัวบทก็จะมี ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งหากมีปัญหาในทางปฏิบัติตามมาในภายหลัง ก็สามารถนำหลักกฎหมายในประมวลแพ่งและพาณิชย์มาใช้เทียบเคียงในการแก้ปัญหาได้

ปัญหาการให้ความยินยอมกรณีข้อมูลส่วนบุคคลที่มหาวิทยาลัยจัดเก็บไว้ก่อนที่พระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะใช้บังคับ ผู้ศึกษาเห็นว่าเพื่อให้บทนิยามของคำว่าข้อมูลส่วนบุคคลมีความกว้างและครอบคลุมอย่างมากที่สุด และเป็นการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จึงจำเป็นต้องแก้ไขบทนิยามความหมายของคำว่าข้อมูลส่วนบุคคล ที่ได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 6 เป็นว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือ ครัวเรือนหนึ่งครัวเรือนใดได้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ เช่นนี้ย่อมทำให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความกว้างมากยิ่งขึ้นและเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่

กรณีต่อมาในส่วนผลของความยินยอมที่ได้ให้ไว้ก่อนที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะใช้บังคับ ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายควรจะบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการให้ความยินยอม หรือยุติการนำข้อมูลไปใช้ก่อนที่จะได้รับความยินยอม เพื่อให้ตัวบทกฎหมายมีความสมบูรณ์และเป็นการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติในกรณีที่มีการนำข้อมูลไปใช้โดยที่ไม่ได้รับความยินยอม โดยให้สิทธิแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเลือกว่าต้องการจะให้มีการนำข้อมูลส่วนบุคคลของตนไปใช้ต่อหรือไม่ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 19 โดยให้เพิ่มความในวรรคแปด ว่า “การเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใด ที่ได้กระทำก่อนมีการให้ความยินยอมตามความในมาตรานี้ จะมีผลใช้บังคับต่อไปได้ตราบเท่าที่ไม่เป็นการเสียสิทธิแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถให้ความยินยอมย้อนหลังแก่การกระทำก่อนที่จะมีการให้ความยินยอมได้ หรือกรณีที่เจ้าของข้อมูลทราบว่ามี การนำข้อมูลไปใช้แล้วไม่ได้คัดค้านโดยชัดแจ้งแต่ประการใด ก็ถือว่าเป็นการให้ความยินยอมโดยปริยายแล้วเช่นกัน” หากบัญญัติเช่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าปัญหาในทางปฏิบัติย่อมจะลดลง และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกและไม่ทำให้เกิดการเสียเวลาแก่หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะนำข้อมูลไปใช้ก่อนที่จะได้รับความยินยอม และยังสอดคล้องกับทฤษฎีความยินยอมไม่เป็นละเมิดอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นของการมีผลย้อนหลังของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่ผู้ศึกษาเห็นว่าหากเงื่อนไขใดก็ตามที่กำหนดไว้แล้วเป็นผลร้าย หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จำเป็นต้องได้รับความยินยอมใหม่อีกครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา 95 วรรคแรกเป็นว่า “ข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวม และใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิม เว้นแต่วัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นกรณีที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ก็ให้ขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นใหม่อีกครั้งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธียกเลิกความยินยอมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย” หากแก้ไขเช่นนี้แล้วก็จะทำให้กฎหมายฉบับนี้สามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างเต็มที่สมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักทฤษฎีความยินยอมไม่เป็นละเมิดอีกด้วย

ปัญหาเรื่องความขัดแย้งในการให้ความยินยอม และแบบฟอร์มในการขอความยินยอมของมหาวิทยาลัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ศึกษาเห็นว่าเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมและการแสดงเจตนาแล้วเห็นว่าการให้ความยินยอมโดยปริยายนั้นมีได้ แต่มีได้เท่าที่ไม่เป็นการทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเสียสิทธิ กล่าวคือเงื่อนไขในการขอความยินยอมข้อใดที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ก็จะไม่ส่งผลใช้บังคับจนกว่าเจ้าของข้อมูลจะได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง ดังนั้นจึงขอเสนอแนะให้มีการเพิ่มบทบัญญัติมาตรา

21/1 สวรรค โดยในวรรคแรกให้บัญญัติว่า “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยายก็ได้” ส่วนวรรคสองบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการให้ความยินยอมโดยปริยาย ให้ความยินยอมนั้นใช้บังคับได้เฉพาะเงื่อนไขในส่วนที่เป็นคุณแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งในภายหลัง” เช่นนี้ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้แล้ว ทั้งยังสอดคล้องกับหลักอิสระทางแพ่งอีกด้วย

ในเรื่องแบบฟอร์มในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ศึกษาเห็นว่ากฎหมายไม่ได้เคร่งถึงขนาดให้การขอความยินยอมดังกล่าวเป็นแบบของการขอความยินยอม ที่จะนำบทบัญญัติในเรื่องแบบของนิติกรรมมาใช้บังคับ และไม่ว่าการขอความยินยอมจะได้ทำลงโดยวิธีใด แม้จะไม่ได้ขอความยินยอมเป็นหนังสือ หรือทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็อาจเข้ากรณีการขอความยินยอมโดยวิธีอื่นได้ เพราะอย่างไรก็ตามกฎหมายก็มีความมุ่งหมายเพียงว่าให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ได้ทราบถึงข้อความในแบบฟอร์มในการขอความยินยอมเท่านั้น ซึ่งหากเจ้าของข้อมูลได้ทราบถึงข้อความในแบบฟอร์มดังกล่าวแล้ว ไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตามก็ถือว่าสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว

ประเด็นต่อมาในส่วนของหลักฐานในการขอความยินยอม และการให้ความยินยอม ผู้ศึกษาเห็นว่า กรณีของการขอความยินยอมนั้นกฎหมายได้เปิดช่องให้มีการขอความยินยอมด้วยวิธีอื่นนอกจากเป็นหนังสือ หรือโดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ซึ่งอาจหมายถึงรวมถึงการขอความยินยอมด้วยวาจา และในกรณีของการให้ความยินยอมก็ไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เช่นเดียวกันว่าจะต้องให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสามารถให้ความยินยอมด้วยวาจาได้ แต่ปัญหาอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากหากมีประเด็นข้อพิพาทเกิดขึ้น และกรณีดังกล่าวเป็นการขอความยินยอมและให้ความยินยอมด้วยวาจา ศาลจะพิจารณาพยานหลักฐานจากที่ใด ในเมื่อต่างฝ่ายต่างกล่าวอ้างข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่ตน ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองทั้งผู้ให้ความยินยอม และผู้ขอความยินยอม จึงเห็นควรแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 19 วรรคสอง โดยให้มีข้อความดังนี้ “การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ และหากการขอความยินยอมและการให้ความยินยอมไม่ได้มีหลักฐานเป็นหนังสือจะไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีกันได้ แม้ว่าการขอความยินยอมและการให้ความยินยอมนั้นจะไม่ได้ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม” เช่นนี้ย่อมจะเป็นการแก้ปัญหที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตกรณีที่มีการฟ้องร้องบังคับคดีที่การขอความยินยอมและการให้ความยินยอมไม่ได้ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรได้

ในส่วนของรูปแบบของข้อความในแบบฟอร์มขอความยินยอม ผู้ศึกษาเห็นว่าในกรณีของรูปแบบของข้อความในแบบฟอร์มขอความยินยอมไม่ได้มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องมีข้อความว่าอย่างไร เพราะการขอความยินยอมย่อมแตกต่างกันออกไปตามแต่วัตถุประสงค์ของผู้ขอความยินยอมจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดรูปแบบที่ตายตัว แต่ให้กำหนดบทบัญญัติที่มีผลเป็นการคุ้มครองผู้ที่ให้ความยินยอมเพื่อไม่ให้โดนเอาเปรียบจากผู้ขอความยินยอมจนเกินไป จึงเห็นว่าควรแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 19 วรรค 3 โดยมีข้อความดังนี้ “ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้น ต้องแยก

นอกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และ ไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว และข้อความที่ระบุ จะต้องไม่เป็นการเอาเปรียบหรือสร้างภาระให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเกินสมควร หากมีการระบุไว้เช่นนั้น ให้ถือว่าข้อความดังกล่าวใช้บังคับได้เท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนดก็ได้” เช่นนี้ก็จะเป็นการแก้ปัญหาในส่วนข้อความที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่จะให้ความยินยอมได้ และถือเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ความยินยอมสมดังเจตนารมณ์ตามบทบัญญัติของกฎหมาย อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา หลักระบุดังกล่าวโดยเฉพาะเจาะจง หลักความไว้นับเชื่อใจ และ หลักความสุจริต อีกด้วย

และประเด็นสุดท้าย ประเด็นปัญหาความซ้ำซ้อนของฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยในการจัดเก็บข้อมูล ส่วนบุคคลภายหลังจากการที่มีการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ศึกษาเห็นว่า เพื่อเป็นการ แก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ปัญหาการรั่วไหลของฐานข้อมูลในกรณีที่มีการดึงข้อมูลจากแต่ละฐานที่มี ความซ้ำซ้อนกัน และมีการรักษาความปลอดภัยในระดับที่ไม่เท่ากัน หรือปัญหาความผิดพลาดในรายละเอียดของ ข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละฐานข้อมูลที่แตกต่างกัน จึงควรเพิ่มบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลไว้เพื่อแก้ไข ปัญหาอาจเกิดขึ้นโดยแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 35 โดยมีข้อความดังนี้ มาตรา 35 บรรคแรก บัญญัติว่า “ให้ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลนำข้อมูลที่ได้รับ ความยินยอม หรือไม่ได้รับความยินยอมในกรณีที่เป็นข้อมูลที่ไม่จำต้องได้รับ ความยินยอม จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล และดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บไว้นั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และเพิ่มความในวรรคสอง โดยบัญญัติว่า “ฐานข้อมูลในการจัดเก็บ ข้อมูลส่วนบุคคลให้มีได้เพียงฐานเดียวเท่านั้น” เช่นนี้ก็จะเป็นการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้แล้ว อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และหลักคุณภาพของข้อมูลอีกด้วย

ผู้ศึกษาเห็นว่าหากเพียงแต่กำหนดแนวทางให้มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติตาม เพียงอย่างเดียวเท่านั้นเห็นว่าไม่น่าจะเพียงพอ เนื่องจากยังขาดสภาพบังคับที่ทำให้มหาวิทยาลัยปฏิบัติตาม จึงเห็นสมควรเพิ่มบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนไม่จัดให้มีฐานข้อมูลเพียงฐานเดียวไว้เพื่อบังคับให้ มหาวิทยาลัยจัดให้มีฐานข้อมูลในการประมวลผลเพียงฐานเดียว โดยให้แก้ไขบทบัญญัติมาตรา 82 ที่เกี่ยวกับโทษ ทางปกครอง โดยมีข้อความดังนี้ “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 มาตรา 30 บรรคสี่ มาตรา 39 บรรคหนึ่ง มาตรา 41 บรรคหนึ่ง หรือมาตรา 42 บรรคสองหรือวรรคสาม หรือไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือ ข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 19 บรรคสาม หรือไม่แจ้งผลกระทบจากการถอนความยินยอม ตามมาตรา 19 บรรคหก หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ซึ่งได้นำมาใช้โดยอนุโลมตามมาตรา 25 บรรคสอง หรือฝ่าฝืน จัดให้มีฐานข้อมูลเกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 35 บรรคสอง (ที่แก้ไขใหม่ตามข้อ 4.1) ต้องระวางโทษปรับทาง ปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท” เช่นนี้ก็จะเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับฐานข้อมูลภายในมหาวิทยาลัย เป็นการ บังคับให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีฐานในการประมวลผลเพียงฐานเดียวได้ และเป็นการสอดคล้องกับหลักโทษ และ องค์การที่มีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2562). **คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 11
กรุงเทพฯ: บริษัท กรุงสยาม พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. (2563). **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาความผิด มาตรา 288 ถึง 366/4**
พิมพ์ครั้งที่ 12 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- จิต เศรษฐบุตร. (2556). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะนิติกรรมและสัญญา**. พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิต เศรษฐบุตร. (2556). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด**. พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุมพล ชื่นจิตต์ศิริ. (2561). **มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการเครือข่าย**
สังคมออนไลน์ที่ละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคล. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2562). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 28 แก้ไขเพิ่มเติม
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- นคร เสรีรักษ์. (2557). **ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครอง**
ข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- นคร เสรีรักษ์. (2558). **การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งแรก
กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2562). **หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**
พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักวิญญูชน.
- เปมิกา วิวัฒน์พงศ์พันธ์. (2550). **ผลกระทบของนิติกรรมและสัญญาอันเนื่องมาจากการไม่แยก**
กฎหมายแพ่งออกจากกฎหมายพาณิชย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พิชัยศักดิ์ หรยางกูร ศ. นริศรา แดงไผ่. **หลักความยินยอม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เพ็ง เพ็งนิต. (2561). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ละเมิด**. พิมพ์ครั้งที่ 11
แก้ไขเพิ่มเติม.
- ไพจิตร บุญญพันธุ์. (2558). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.
- รวมคำบรรยายเนติบัณฑิตยสภา ภาคหนึ่ง สมัยที่ 73 ปีการศึกษา 2563. กรุงเทพฯ
สำนักพิมพ์เนติบัณฑิตยสภา.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2554). **กฎหมายปกครองภาคทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติราษฎร์.

สนันท์ภรณ์ (จำปี) โสถติพันธุ์. (2564). **คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา**. พิมพ์ครั้งที่ 24 แก้ไขเพิ่มเติม
กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

ศักดิ์ สนองชาติ. (2557). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นิติกรรม สัญญา**
พิมพ์ครั้งที่ 11 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

ศักดิ์ สนองชาติ. (2556). **คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด**
พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2563)
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพิศ ประณีตพลกรัง. (2563). **หลักและทฤษฎีกฎหมายแพ่ง**. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม
กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

สุมาลี วงษ์วิจิต. (2562). **กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้**
พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุริยา ปานแป้น และอนุวัฒน์ บุญนันท์. (2563). **คู่มือสอบกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 14
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทยุชน.

สำนักงานศาลยุติธรรม. (2562). **รวมผลงานทางวิชาการของศาสตราจารย์จิติ ดิสงัทธิย์ เล่ม 1**
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทชนพิมพ์ 50 จำกัด.

เสนีย์ ปราโมช. (2561). **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ (เล่ม 1)**
ภาค 1-2. พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัครวิทย์ สุมาวงศ์. (2557). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม สัญญา**
พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

DLA PIPER. **DATA PROTECTION LAWS OF THE WORLD Full Handbook**.

เว็บไซต์

นคร เสรีรักษ์. **ข้อมูลส่วนบุคคลสำคัญไฉน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2564 <https://th.wikipedia.org/wiki/รณยนต์>.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **ข้อมูล**. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2564 <https://th.wikipedia.org/wiki/ข้อมูล>.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **เบอร์เกอร์ลีเชสเกเซทซ์บุค**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2564

Bürgerliches Gesetzbuch, เบอร์เกอร์ลีเชสเกเซทซ์บุค - วิกิพีเดีย (wikipedia.org).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **รัฐบัญญัติความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคในรัฐแคลิฟอร์เนีย**. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 1 พฤษภาคม 2564. รัฐบัญญัติความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคในรัฐแคลิฟอร์เนีย – วิกิพี
เดีย (wikipedia.org).